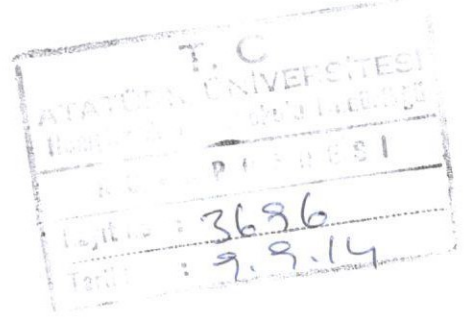

**ATATÜRK
ÜNİVERSİTESİ**

ANADOLU HEMŞİRELİK VE SAĞLIK BİLİMLERİ DERGİSİ

Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences

SAHİBİ

Atatürk Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi Adına
Prof. Dr. Türkan PASİNLİOĞLU

Editör: Doç. Dr. Nadiye ÖZER
Editör Yardımcısı:
Doç. Dr. Ayşe OKANLI
Yazı İşleri Müdürü: Doç. Dr. Nadiye ÖZER
Sekreter: Yrd. Doç. Dr. Serap EJDER APAY

Yayın Yürütme Kurulu:
Yrd. Doç. Dr. Özlem ŞAHİN ALTUN
Yrd. Doç. Dr. Mehtap KAVURMACI
Yrd. Doç. Dr. Gülay İPEK ÇOBAN
Dizgi/Mizanpaj:
Yrd. Doç. Dr. Cantürk ÇAPIK

Dergi Hakem Kurulu /Advisory Board*

- Doç. Dr. Rengin ACAROĞLU (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. Nalan AKBAYRAK (GATA)
Doç. Dr. Belgin AKIN (Selçuk Üniv.)
Doç. Dr. Yeliz AKKUŞ (Kafkas Üniv.)
Prof. Dr. Neriman AKYOLCU (İstanbul Üniv.)
Doç. Dr. Serap ALTUNTAŞ (Atatürk Üniv.)
Doç. Dr. Duygu ARIKAN (Atatürk Üniv.)
Prof. Dr. Hediye ARSLAN (Haliç Üniv.)
Doç. Dr. Sevban ARSLAN (Çukurova Üniv.)
Doç. Dr. Özlem ASLAN (GATA)
Doç. Dr. İlknur AYDIN AVCI (Ondokuz Mayıs Üniv.)
Prof. Dr. Nesrin AŞTI (Arel Üniv.)
Prof. Dr. Türkinaz AŞTI (Bahçeşehir Üniv.)
Prof. Dr. Zuhal BAHAR (Dokuz Eylül Üniv.)
Doç. Dr. Reva BALCI AKPINAR (Atatürk Üniv.)
Doç. Dr. Hatice BAL YILMAZ (Ege Üniv.)
Prof. Dr. Zümrüt BAŞBAKKAL (Ege Üniv.)
Doç. Dr. Meral BAYAT (Erciyes Üniv.)
Prof. Dr. Ayla BAYIK TEMEL (Ege Üniv.)
Doç. Dr. Ülkü BAYKAL (İstanbul Üniv.)
Doç. Dr. Hicran BEKTAŞ (Akdeniz Üniv.)
Doç. Dr. Ayşegül BİLGE (Ege Üniv.)
Prof. Dr. Sevim BUZLU (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. Olcay ÇAM (Ege Üniv.)
Doç. Dr. İkbâl ÇAVDAR (İstanbul Üniv.)
Doç. Dr. Ayda ÇELEBİOĞLU (Atatürk Üniv.)
Doç. Dr. Fatma DEMİR KORKMAZ (Ege Üniv.)
Prof. Dr. Selma DOĞAN (Üsküdar Üniv.)
Doç. Dr. Emine EFE (Akdeniz Üniv.)
Doç. Dr. Emel EGE (Selçuk Üniv.)
Doç. Dr. Esra ENGIN (Ege Üniv.)
Prof. Dr. Behice ERCİ (İnönü Üniv.)
Prof. Dr. Firdevs ERDEMİR (Adıyaman Üniv.)
Prof. Dr. Kafiye EROĞLU (Hacettepe Üniv.)
Doç. Dr. Nihal ESİN (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. İsmet EŞER (Ege Üniv.)
Prof. Dr. Fatma ETİ ASLAN (Acıbadem Üniv.)
Doç. Dr. Ümmügülüm FİNDİK (Trakya Üniv.)
Prof. Dr. Sebahat GÖZÜM (Akdeniz Üniv.)
Doç. Dr. Ayla GÜRSOY (Karadeniz Teknik Üniv.)
Dr. Nevin HOTUN ŞAHİN (İstanbul Üniv.)
Doç. Dr. Ayşegül İŞLER (Akdeniz Üniv.)
Doç. Dr. Emine İYİGÜN (GATA)
Prof. Dr. Nevin KANAN (İstanbul Üniv.)
Doç. Efsun KARABUDAK (Gazi Üniv.)
Prof. Dr. Hacer KARANİSOĞLU (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. Nimet KARATAŞ (Nevşehir Üniv.)
Prof. Dr. Mağfiret KAŞIKÇI (Atatürk Üniv.)
Doç. Dr. Meral KELLEÇİ (Cumhuriyet Üniv.)
Prof. Dr. Leyla KHORSHİD (Ege Üniv.)
Doç. Dr. Dilek KILIÇ (Atatürk Üniv.)
Doç. Dr. Emine KIYAK (Atatürk Üniv.)
Prof. Dr. Sema KUÇUOĞLU (Acıbadem Üniv.)
Doç. Dr. Leyla KÜÇÜK (İstanbul Üniv.)
Doç. Dr. Samiye METE (Dokuz Eylül Üniv.)
Doç. Dr. Evşen NAZİK (Çukurova Üniv.)
Prof. Dr. Nermin OLGUN (Acıbadem Üniv.)
Prof. Dr. Ayşe Ferda OCAKÇI (Marmara Üniv.)
Prof. Dr. Fatma ÖZ (Hacettepe Üniv.)
Prof. Dr. Ferda ÖZBAŞARAN (Balıkesir Üniv.)
Doç. Dr. Türkan ÖZBAYIR (Ege Üniv.)
Doç. Dr. Ayfer ÖZBAŞ (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. Nalan ÖZHAN ELBAŞ (Baskent Üniv.)
Doç. Dr. Hafize ÖZTÜRK CAN (Ege Üniv.)
Doç. Dr. Havva ÖZTÜRK (Karadeniz Teknik Üniv.)
Doç. Dr. Nurcan ÖZYAZICIOĞLU (Uludağ Üniv.)
Prof. Dr. Türkan PASİNLİOĞLU (Atatürk Üniv.)
Prof. Dr. Necmiye SABUNCU (Haliç Üniv.)
Doç. Dr. Dilek SARI (Ege Üniv.)
Doç. Dr. Şeyda SEREN İNTEPELER (Dokuz Eylül Üniv.)
Prof. Dr. Ümit SEVİÇ (Erciyes Üniv.)
Prof. Dr. Ümran SEVİL (Ege Üniv.)
Assist. Prof. Chanjar SUNTAYAKORN (Naresuan Univ.)
Doç. Dr. Merdiye ŞENDİR (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. Ahsen ŞİRİN (Ege Üniv.)
Prof. Dr. Mehtap TAN (Atatürk Üniv.)
Doç. Dr. Gülbu TANRIVERDİ (Onsekiz Mart Üniv.)
Doç. Dr. Sultan TAŞÇI (Erciyes Üniv.)
Doç. Dr. Sevinç TAŞTAN (GATA)
Doç. Dr. Havva TEL (Cumhuriyet Üniv.)
Prof. Dr. Füsün TERZİOĞLU (Hacettepe Üniv.)
Doç. Dr. Sermin TİMUR (İnönü Üniv.)
Doç. Dr. Nuran TOSUN (GATA)
Doç. Dr. Ayla ÜNSAL (Ahi Evran Üniv.)
Doç. Dr. Nuran YABANCI (Ankara Üniv.)
Prof. Dr. Meryem YAVUZ (Ege Üniv.)
Prof. Dr. Suzan YILDIZ (İstanbul Üniv.)
Doç. Dr. Elanur YILMAZ KARABULUTLU (Atatürk Üniv.)
Doç. Dr. Rana YİĞİT (Mersin Üniv.)
Prof. Dr. Birsun YÜRÜGEN (Okan Üniv.)

*İsimler alfabetik sıraya göre dizilmiştir.

Yazışma Adresi

Yrd. Doç. Dr. Serap EJDER APAY
Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
25240/ERZURUM

Tel: 0-442-2360983

E-mail: hyodergi@atauni.edu.tr

Fax: 0-442-2360984

Web: http://e-dergi.atauni.edu.tr

Baskı: Eser Ofset Matbaacılık

Tel: 0442 233 46 67-Erzurum

İÇİNDEKİLER

Editörden Okura

ARAŞTIRMA MAKALELERİ

1. **Ergenlerin Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışlarının Değerlendirilmesi**
Meltem KARADAMAR, Rana YİĞİT, Mehmet Ali SUNGUR 131
2. **Basınç Yarası Gelişiminde Perfüzyon Değerlerinin Etkisi**
Elçin ÜLKER EFTELİ, Ülkü GÜNEŞ, ... 140
3. **Hemşirelik Öğrencilerinin Üstbilis Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi**
Feyza NAZİK, Mehtap SÖNMEZ, Gülsen GÜNEŞ 145
4. **Annelerin Doğum Sonu Yaşam Kalitesinin Belirlenmesi**
Ash SİS ÇELİK, Nihan TÜRKOĞLU, Türkan PASİNLİOĞLU 151
5. **Hemşirelerin Profesyonel Tutumları ile Bunu Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi**
Yurdanur DEMİR DİKMEN, Melike YÖNDER, Songül YORGUN, Yasemin YILDIRIM USTA, Sema UMUR, Aynur AYTEKİN 158
6. **Yetişkin Sağlık Okuryazarlığı Ölçeğinin Geliştirilmesi**
Ayşe SEZER, Hasibe KADIOĞLU 165
7. **Kemoterapi Alan Meme Kanseri Hastalarda Progresif Gevşeme Egzersizlerinin Uyku Kalitesi ve Ağrıya Etkisi**
Evşen NAZİK, Gürsel ÖZTUNÇ, Berksoy ŞAHİN..... 171

DERLEME MAKALELER

8. **Doğum Eyleminde Bel Ağrısının Hafifletilmesinde İntradermal Steril Su Enjeksiyonu**
Zümrüt YILAR 179
9. **Medyanın Kadın Estetiği Üzerine Etkileri ve Ebenin Rolü**
Songül AKTAŞ..... 187
10. **Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmalarında Doğrulayıcı Faktör Analizinin Kullanımı**
Cantürk ÇAPIK..... 196

Bu dergi Türkiye Tıp Dizini ile Türkiye Atf Dizini kapsamında yer almaktadır.

EDİTÖRDEN OKURA

Değerli okurlar, 2014 yılının üçüncü sayısı ile sizlere ulaşmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Bu sayıda 7'si araştırma 3'ü derleme olmak üzere 10 makale paylaşıyoruz.

Ergenlerin sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının değerlendirilmesi başlıklı çalışmada; sağlıklı yetişkinlerden oluşan bir toplum için, ergenlerin gelişiminin yakından izlenmesi ve bu yaş grubunda sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının desteklenmesinin önemi vurgulanmaktadır. Diğer bir tanımlayıcı çalışmada, tüm dünyada önemli bir sağlık sorunu olan basınç yarası gelişimi üzerine kan basıncı ve nabız değerlerinin etkisi incelenmiştir. Bir başka çalışmada üst biliş becerisine sahip hemşirelik öğrencilerinin öğrenme sorumluluğu taşıyarak hasta bakımında daha aktif rol alacakları düşüncesinden hareketle; hemşirelik öğrencilerinin üst biliş düzeyleri çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmiştir. Annelerin doğum sonu yaşam kalitesini araştıran çalışmada orta düzeyde saptan bulguya bağlı olarak özellikle aile sağlığı merkezlerinde çalışan ebe ve hemşirelere önemli görevler düştüğü vurgulanmıştır. Hemşirelikte bakım kalitesi ve mesleki dayanışmada önemli bir kavram olan profesyonellik tutumunu inceleyen diğer bir çalışma, bu konuda gelişime yönelik ışık tutması açısından değerlidir. Metodolojik türde olan, Yetişkin Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği'nin geliştirilmesi çalışması da, ülkemizde bu alanda ölçüm aracı eksikliğini gidermeye katkı sağlaması açısından önemlidir. Araştırma kategorisinde ön test son test kontrol gruplu bir klinik çalışması olan son çalışmada kemoterapi alan meme kanserli hastalarda progressif gevşeme egzersizlerinin uyku kalitesi ve ağrıya etkisi incelenmiştir.

Bu sayıda derleme kategorisinde yer alan çalışmaların ilkinde, doğum eyleminde bel ağrısının hafifletilmesinde intradermal steril su enjeksiyon uygulaması; diğerinde medyanın kadın estetiği üzerine etkileri ve ebenin rolüne ve sonuncusunda da geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarında doğrulayıcı faktör analizinin kullanımına dikkat çekilmektedir.

Bir başka sayıda buluşmak dileği ile bu sayının çıkmasında emeği geçenlere ve okuyuculara esenlikler diliyorum.

Editör

Doç. Dr. Nadiye ÖZER